

DET DANSKE SPEJDERKORPS

3. - Gradsproven

A. Teori

1. Almindelige vigeregler

Følgende vigeregler for sejlskibe, for overhaling og for motorbåde skal kunnes sikkert:

- Bagbord viger for styrbord (Regel 12.i)
- Luv viger for læ (Regel 12.ii)
- Overhaldende viger (Regel 13)
- Motor viger for sejl (Regel 18.a.iv)

Endvidere kræves kendskab til reglen om "Godt sømandskab" (Regel 2) og herunder "Lyst viger for last".

2. Lanterner

Definitioner af toplys, sidelys og agterlys (Regel 21.a - c) skal kunnes, men ikke de præcise vinkler.

Lanterneføring for sejlskibe under 20 m (Regel 25.a) skal kunnes, ligesom kendskab "sammensat lanterne" (Regel 25.b).

Anvendelse af toplys for motorbåde under 50 m (Regel 23.a) og sejlskibe for motor skal kendes.

Lanterneføring for sejlskibe under 7 m samt robåde (Regel 25.d) skal kunnes.

3. Søsikkerhed

- Redningsrebskast 10 m
- Kende Søsportens 10 bud samt forstå indholdet
- Kende nødboksens indhold og anvendelse i praksis

4. Knob

- Flagknob med og uden rundtørn
- Pælestik
- Råbåndsknob
- Klampestik
- Ottetalsstik
- Dobbelt halvstik
- Dick Turpin
- Dobbelt halvstik om egen part

5. Benævnelser på skrog og rig

Der kræves kendskab til de vigtigste benævnelser på skrog og rig på optimister og Aalborgjoller.

Hovedretningerne (Styrbord, bagbord, ret for, ret agter, tværs samt foran hhv. agten for tværs) skal kunnes.

6. Roning

- Benævnelser på romanøvrer, som i Søfartsbog, skal kunne forstås og anvendes
- Vide hvad vrikning er, og hvornår metoden kan anvendes med fordel.

7. Stagvending - bomning

Definition af stagvending og bomning. I teorien kunne forklare arbejdsgangen.

8. Afmærkninger

- Sideafmærkningers farver og topbetegnelser
- De fire kompasafmærkningers topbetegnelser

B. Praksis

Klargøring før sejlads

Læse, checke nødboks, sætte forsejl, ordne skøder til forsejl, være klar ved masten når båden går fra land.

Under sejlads

- Kunne føre en åre i takt på et rohold på fire
- Styre forsejl ved vending og bomning
- Kunne styre båden under fartøjsførers kommando

Efter sejlads

Forfortøjning, nedtage forsejl, lægge sejl sammen, spule båd, oprydning.

~~Kompasafmærkning~~

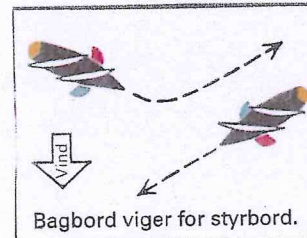
Vigeregler

Følgende vigeregler for sejlskibe, motorbåde og for overhaling skal kunne sikkert.

Bagbord viger for styrbord. (Regel 12.i)

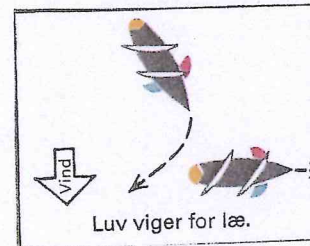
(a) Når to sejlskibe nærmer sig hinanden, således at der er fare for sammenstød, skal det ene af dem gå af vejen efter følgende regler;

(i) når de har vinden ind på modsatte sider, skal det skib, der har vinden bagbord ind, gå af vejen for det andet;

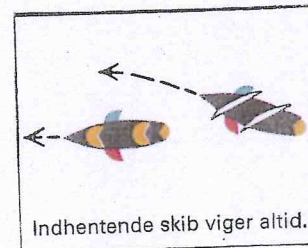
Luv viger for læ. (Regel 12.ii)

(ii) når begge har vinden ind på samme side, skal det skib, der er til luvart, gå af vejen for det, der er til læ;

Overhalende viger (Regel 13)

(a) Uanset hvad der indeholdes i reglerne i kapitel B, afsnit I og II, skal ethvert skib, der overhaler et andet, gå af vejen for det skib, der overhales.

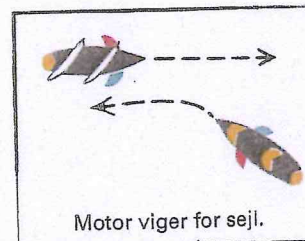

Motor viger for sejl (Regel 18.a.iv)

Medmindre andet fremgår af reglerne 9, 10 og 13, gælder følgende:

(a) Et maskindrevet skib, der er let, skal gå af vejen for:

- (i) et skib, der ikke er under kommando
- (ii) et skib, der er begrænset i sin evne til at manøvrere
- (iii) et skib, der er beskæftiget med fiskeri
- (iv) et sejlskib

Endvidere kræves kendskab til reglen om "godt sømandskab" (Regel 2) og herunder "lyst viger for last"

(a) Intet i disse regler skal frigøre noget skib eller dets reder, fører eller mandskab for følgerne af nogen forsømmelse med at overholde disse regler eller for forsømmelse af nogen forsigtighedsregel, som almindeligt sømandskab eller tilfældets særegne omstændigheder måtte tilsige.

(b) Ved fortolkningen og overholdelsen af disse regler skal der tages behørigt hensyn til alle farer ved sejladser og for sammenstød samt til enhver særlig omstændighed – herunder de pågældende skibes begrænsede manøremuligheder – der måtte gøre en afvigelse fra disse regler nødvendig for at undgå overhængende fare.

Ansvaret omfatter alle om bord og i land.

Reglerne udelukker ikke anvendelse af sund fornuft og godt sømandskab.

Lanterner

Definitionen af toplys, sidelys og agterlys (Regel 21.a-c) skal kunne, men ikke de præcise vinkler

Toplys (Regel 21.a)

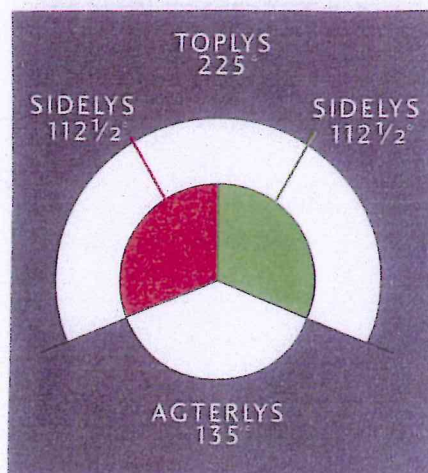
(a) Ved "toplys" forstås et i skibets diametralplan placeret hvidt lys, som viser et ubrudt lys over en bue af horisonten på 225° og således anbragt, at lyset vises fra ret forud til $22\frac{1}{2}^\circ$ agten for tværs på hver side af skibet.

Sidelys (Regel 21.b)

b) Ved "sidelys" forstås et grønt lys på styrbords side og et rødt lys på bagbords side, som begge viser et ubrudt lys over en bue af horisonten på $112\frac{1}{2}^\circ$ og er således anbragt, at lyset vises fra ret forud til $22\frac{1}{2}^\circ$ agten for tværs på den pågældende side. I et skib under 20 m i længde kan sidelysene anbringes i én i skibets diametralplan placeret sammensat lanterne.

Agterlys (Regel 21.c)

(c) ved "agterlys" forstås et så nær som muligt på agterenden placeret hvidt lys, som viser et ubrudt lys over en bue af horisonten på 135° og således anbragt, at lyset vises fra ret agterud til $67\frac{1}{2}^\circ$ på hver side af skibet.
(d) Ved "slæbelys" forstås et gult lys, der er indrettet og anbragt på samme måde som det i stk. (c) i denne regel definerede agterlys.

Lanterneføring for sejlskibe under 20 m (Regel 25.a) skal kunne, ligesom kendskab til "sammensat lanterne" (Regel 25.b)

(a) Et sejlskib, der er let, skal vise:

- (i) sidelys
- (ii) et agterlys

(b) I et sejlskib under 20 m i længde kan de i stk. (a) foreskrevne lys føres i en sammensat lanterne anbragt på eller nær mastetoppen på det sted, hvor den bedst kan ses.

Anvendelse af toplys for motorbåde under 50 m (Regel 23.a) og sejlskibe for motor skal kendes

(a) Et maskindrevet skib, der er let skal vise:

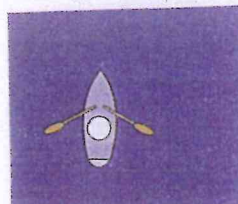
- (i) et toplys forude;
- (ii) et andet toplys agten for og højere end det forreste; et skib under 50 m i længde er dog ikke forpligtet til at vise dette lys, men kan gøre det;
- (iii) sidelys;
- (iv) agterlys;

En kraftig elektrisk lygte til belysning af sejl er et meget effektivt opmærksomhedssignal.

Det er væsentligt, at lygten ikke blænder egen eller anden besætning.

Lanterneføring for sejlskibe under 7 m samt robåde (Regel 25.d) skal kunne

(d) (i) Et sejlskib under 7 m i længde skal, hvis det er praktisk muligt, vise de lys, der er foreskrevet i stk. (a) eller (b), men hvis det ikke gør det, skal det have ved hånden en elektrisk lygte eller en tændt lanterne med hvidt lys, der skal vises i så god tid, at sammenstød kan forebygges.

Søsikkerhed

Kaste redningsreb 10 m i angivet retning:

Kende Søsportens 10 bud, samt forstå indholdet:

1. Lær at svømme
2. Lær at sejle
3. Lær søens færselesregler
4. Hold båden i orden
5. Hold udstyr og redningsmidler i orden
6. Undersøg vejrforhold
7. Vis hensyn over for store skibe
8. Ved kæntring - bliv ved båden
9. Bland ikke spiritus og søsport
10. Giv ikke anledning til ængstelse - ring hjem

Kende nødboksens indhold og anvendelse i praksis:

Under al sejlads skal nødcontaineren indeholde følgende

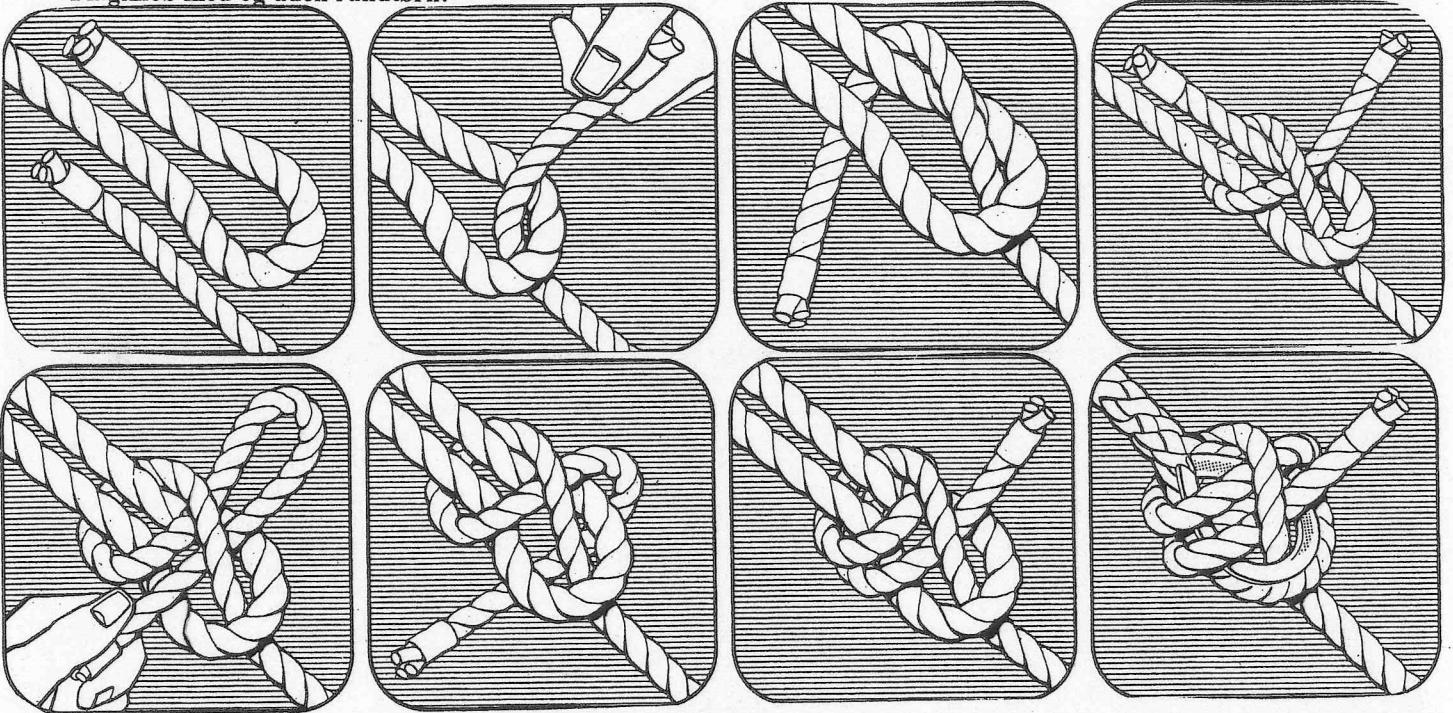
- Tågehorn
- Plastpencil m. 9 patroner
- 2 røde håndblus
- Redningsreb
- Diverse førstehjælpsudstyr
- Alu. tæppe
- Kompas

Under togter skal dette suppleres af følgende

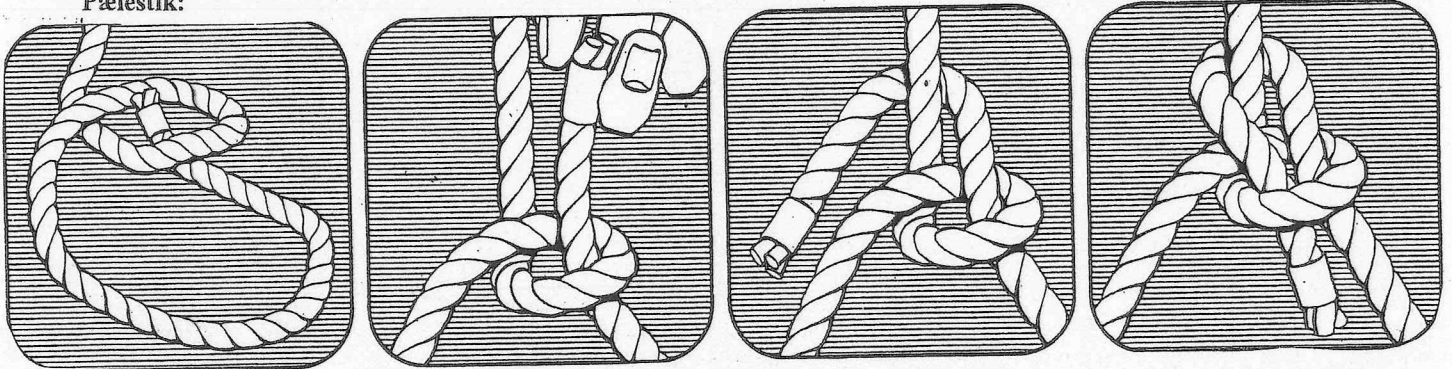
- Lommelygte
- Kopi af søkort over området, der besejles

KNOB

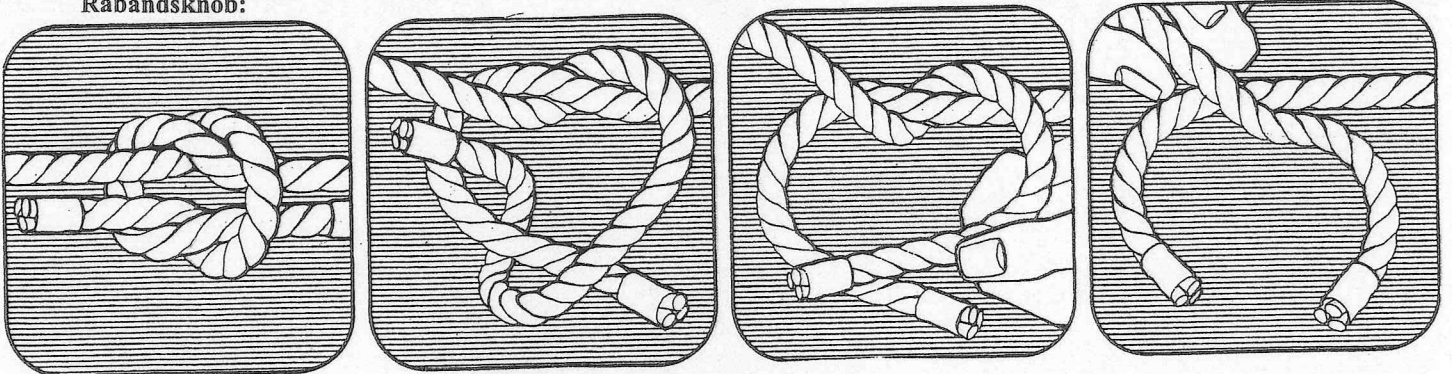
Flagknob med og uden rundtørn:

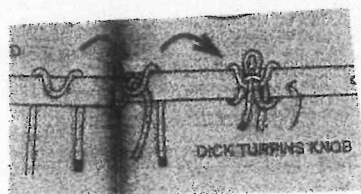
Pælestik:

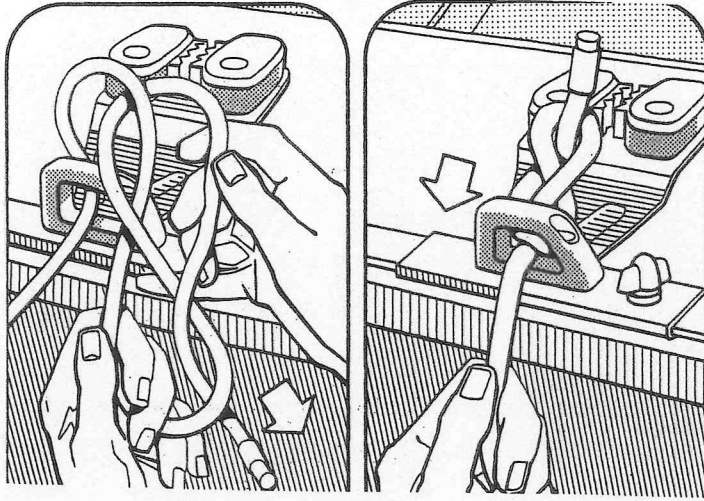
Råbåndsknob:

Dick Turpin:

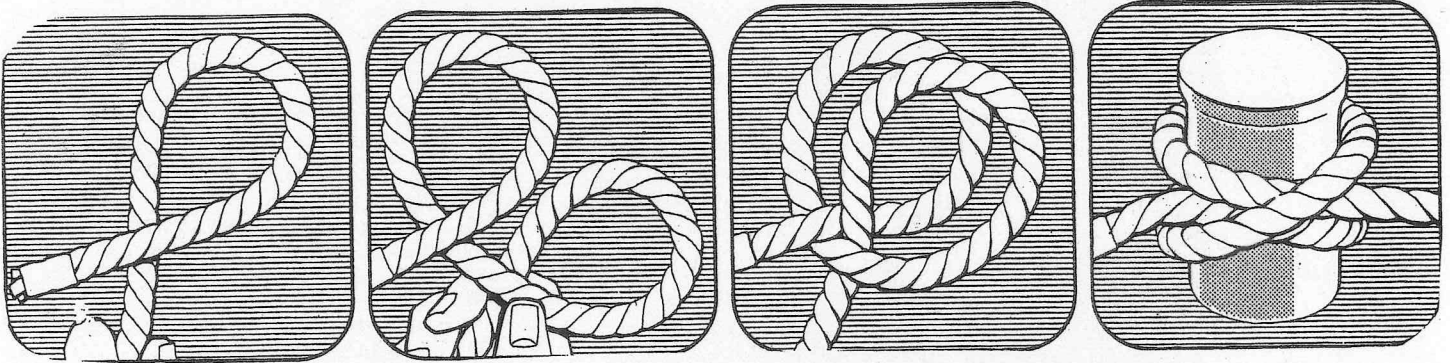

Ottetalsstik:

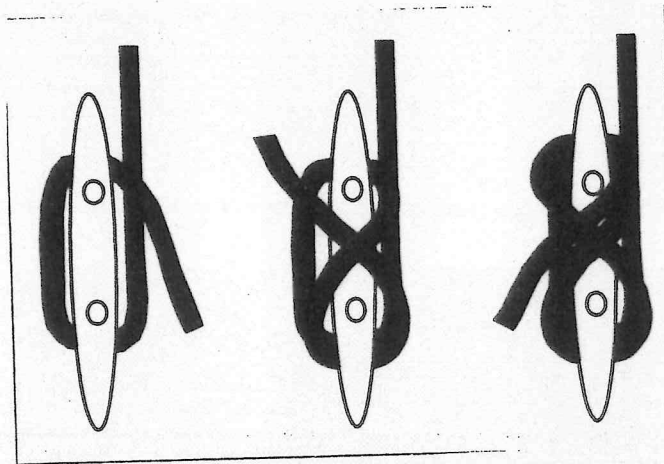

3. - Gradsprøve

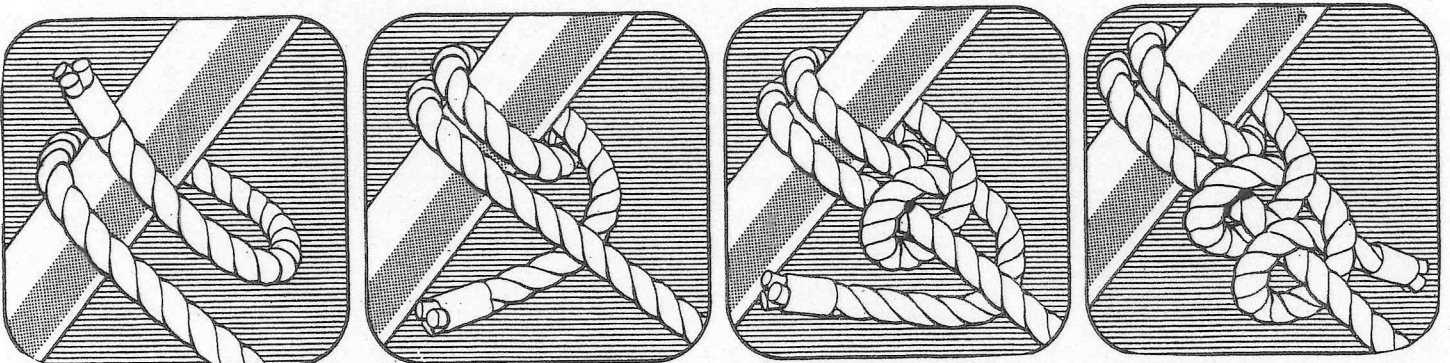
Dobbelt halvstik:

Klampestik:

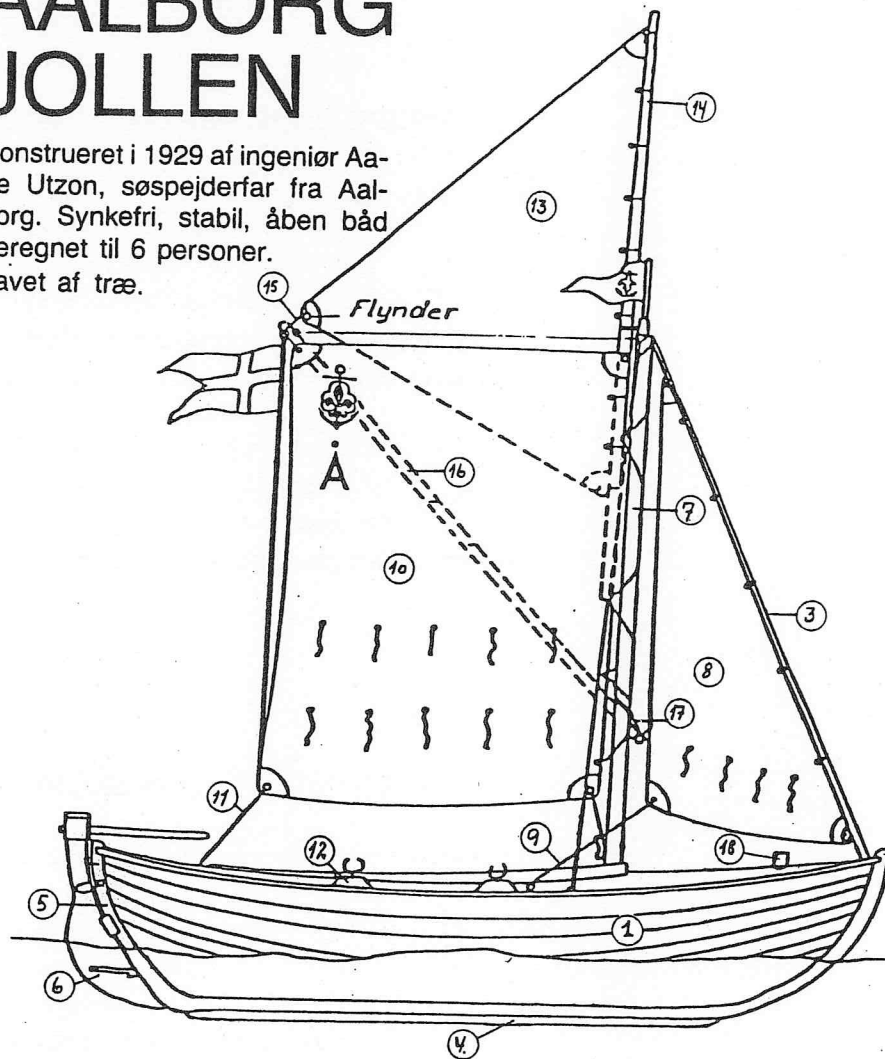

Doppelt halvstik om egen part:

AALBORG JOLLEN

Konstrueret i 1929 af ingeniør Aage Utzon, søspejderfar fra Aalborg. Synkefri, stabil, åben båd beregnet til 6 personer. Lavet af træ.

Mest almindelige benævnelser

1. Fribord	7. Mast	13. Topsejl
2. Stævn	8. Fok	14. Topsejlsstage
3. Forstag	9. Fokkeskøde	15. Topsejlskøde
4. Ballastkøl	10. Storsejl	16. Sprydstage
5. Agterstavn	11. Storskøde	17. Spryd(stags)strop
6. Ror	12. Åretolle	18. Pullert

Hovedretninger:

Ret for

Foran for tværs

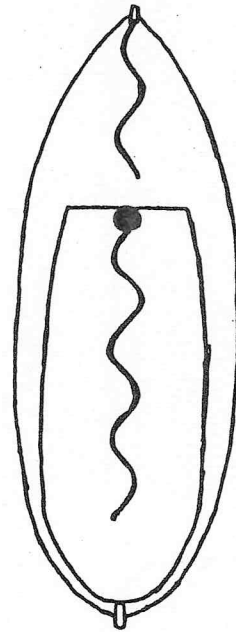
Foran for tværs

Tværs
Bagbord

Tværs
Styrbord

Agten for tværs

Agten for tværs

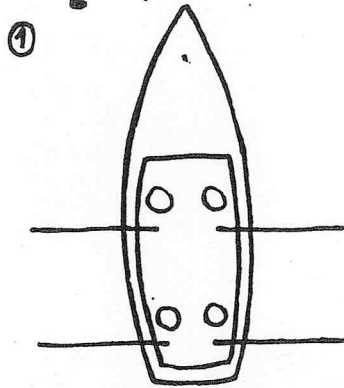
Ret agter

RONING.

Rokommandoer:

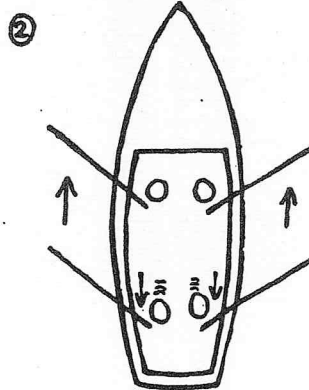
1. "ÅRER UD" eller "KLAR VED ÅRERNE".

Årerne lægges med årelæderen i åregafflen og holdes vinkelret og vandret ud fra båden med årebladet lodret. Således:

2. "KLAR TIL RONING" eller "KLAR TIL AT RO".

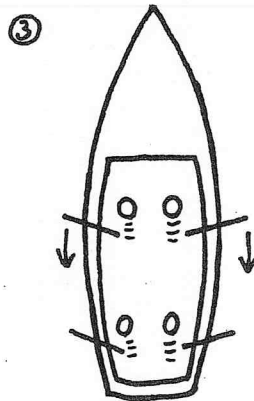
Årebladene føres fremad. Således:

3. "RO VÆK".

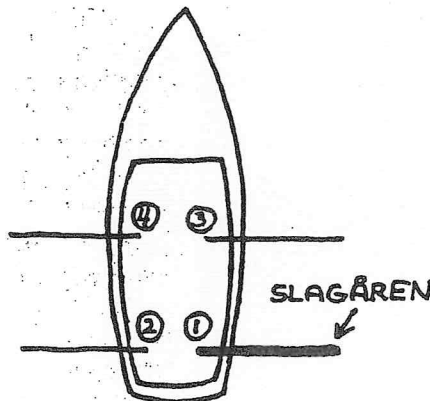
2/3 af årebladet sættes i vandet, og roningens begynder. Således:

Når åren igen føres frem til et nyt tag, skal bladet i lodret stilling føres ca. vandret igennem luften ud for bådens ræling. Hvis den føres over vandret, kunne man få mistanke om, at du er ude på "at få ram på mågerne".

Under roningens holder alle takten efter SLAGÅREN/TRÆKÅREN/SKIVÅREN.

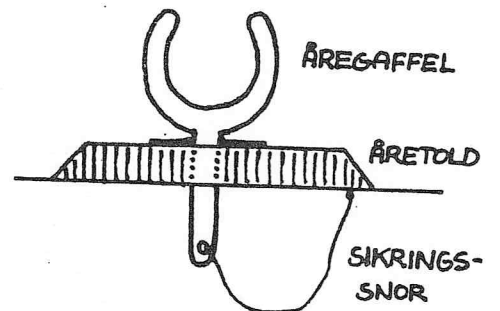
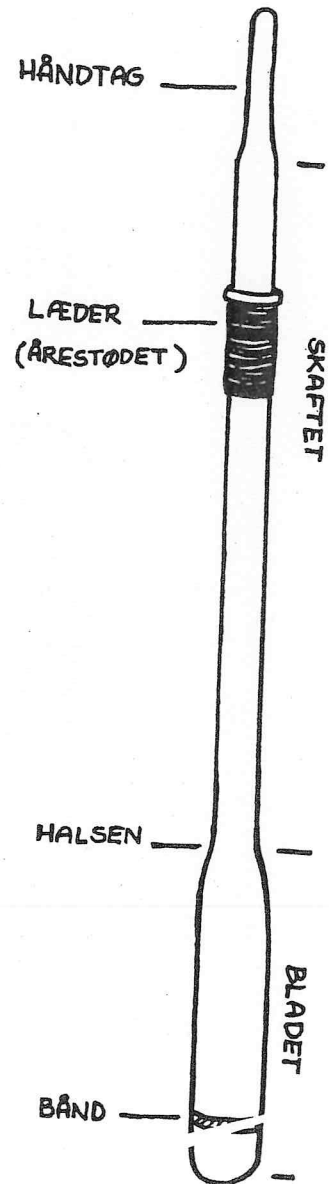
"Slag-åren"/"Træk-åren"/"Skiv-åren" er den agterste åre i STYRBORDS side.

② holder takten efter ①

③ " " " ①

④ " " " ③ el ②

4. "HOLD INDE" eller "HOLD PÅ ÅRERNE".

Årerne løftes og holdes stille som under punkt 1.

5. "SÆT I" eller "ÅRERNE I VANDET".

Årebladet sættes i vandet og holdes ret ud fra skibssiden, så båden langsomt taber fart.

6. "SKOD" eller "SKOD VÆK OVERALT".

Man bliver siddende på sin plads, mens man ror den modsatte vej. Båden taber hurtigt farten.

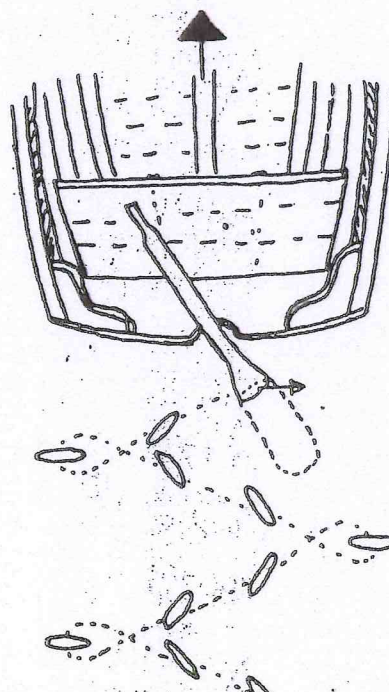
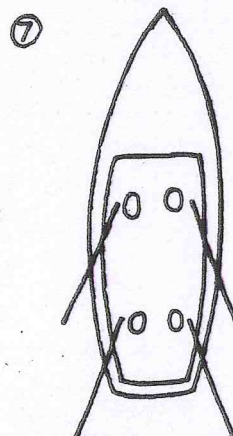
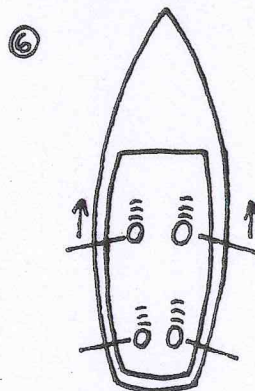
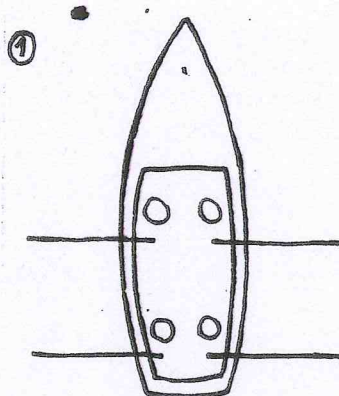
7. "ÅRERNE LANGSKIBS":

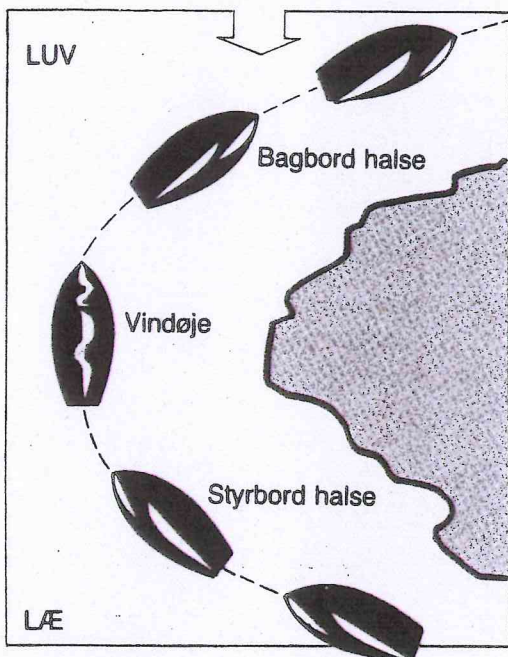
Med årebladet pegende agterud, føres årerne langs skibssiden, mens de stadig sidder i åregafflerne. Således:

c. Vrikning

At vrikke er spændende at kunne. Det ser let ud og er det også, når du først får rytmen og bevægelsen ind i hænder og arme.

Åren anbringes agter i åregaffel eller vrikkegat/skvætbord. Hvis du bruger en båd uden åregaffel eller vrikkegat agter, så kan man arrangere sig midlertidigt med en tovværkslække ude agter. Tovværkslækken erstatter åregafflen. (Dygtige "vrikkere" kan vrikke småbåde ved blot at bruge den ene hånd som "åregaffel" og den anden til at vrikke med).

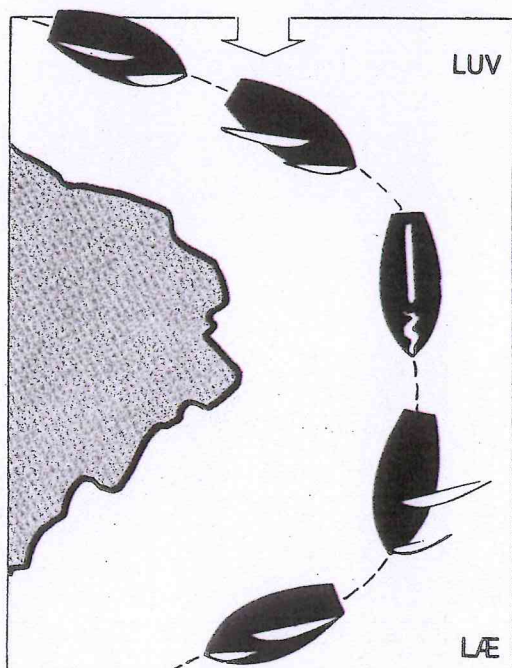

Manøvrer

Stagvending

Hvis du luffer kraftigt med din båd, vil du snart komme til at ligge i vindøjet. Fortsætter du gennem vindøjet fylder vinden sejlene fra den modsatte side, så du passerer vindøjet. Du har udført det, man kalder en stagvending. På billedet ser du, at båden først sejler på styrbord halse. Derefter går vinden »over stag« (forstaget), og båden sejler på bagbord halse. At udføre en stagvending kaldes også at slå.

Bomning

Hvis du falder kraftigt af med din båd, ender du med at sejle læns. Fortsætter du med at falde af, fylder vinden snart sejlene fra den modsatte side. Du har foretaget en bomning. På tegningen ser du, at båden først sejler på bagbord halse. Så sejler den læns (den lænsler), vinden passerer over agterenden og fylder sejlene fra den anden side. Båden sejler nu på styrbord halse. Under bomning skal man udvise forsigtighed. Mens du falder af, skal du forsigtigt tage hjem på storsejlet. Når vinden har tag i sejlet fra den anden side, slækker du på skødet.

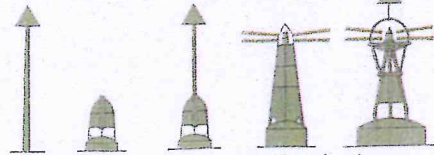
Når du sejler læns, må du passe på ufrivillig bomning. Mærk dig, hvor vinden kommer fra! En pludselig bomning er risikabel!

Afmærkninger

Sideafmærkninger farve og topbetegnelse

Styrbords side:

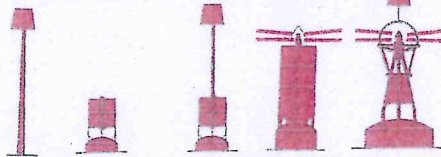
Sømærker på styrbords side

Topbetegnelse: (hvis anvendt) grøn kegle
Lysrefleks: grønt

Bagbords side:

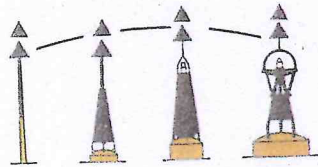
Sømærker på bagbords side

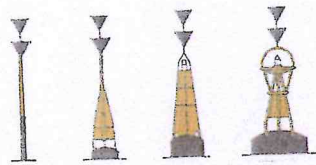
Topbetegnelse: (hvis anvendt) rød cylinder
Lysrefleks: rødt

De fire kompasafmærkninger topbetegnelser

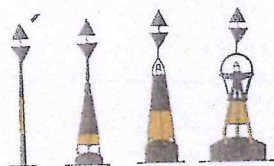
Nord:

Syd:

Øst:

Vest:

